

Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XX. ročník

číslo 4 / október 2023

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk

V závere pietneho aktu k 79. výročiu SNP sa predstavili členky speváckej skupiny Klenovčanka.

Pietny akt k výročiu SNP

Uplynulo už 79 rokov od chvíle, keď ťažké kroky veľkých dejín vstúpili aj do nášho chotára. Povstanie proti začínajúcemu vpádu nemeckých vojsk našlo v Klenovci silnú podporu, ktorá v nasledujúcich mesiacoch do príchodu spojeneckých sovietskych a rumunských vojsk prešla náročnou skúškou vytrvalosti. Spomienka na toto ťažké obdobie aj po rokoch v takej či onakej podobe žije skoro v každej klenovskej rodine. Treba si však priznať, že s odchodom priamych účastníkov sa medzi najmladšou generáciou vytráca možnosť oživiť si učebnicové fakty obrazom konkrétnych tvárí. A tak sa povstanie stáva vzdialenou udalosťou, odľahitou súčasťou mŕtvej minulosti. Práve preto treba pripomínanie povstania čoraz viac smerovať k mladým, žiakom a študentom.

S týmto úmyslom sa organizátori tradičného pietneho podujatia z obce Klenovec a zo Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Klenovci rozhodli načasovať ho až na druhý deň nového školského roka, teda na 5. septembra (vo vlastný deň výročia 29. augusta sa členovia ZO SZPB

navyše zúčastnili celonárodných osláv SNP vo Zvolene). Za účasti žiakov školských zariadení spomínajúci položili vence k pamätníkom obetiam 2. svetovej vojny a hrdinom SNP. Starostka obce Katarína Pribilincová vo svojom príhovore, ktorý z dôvodu jej hlasovej indispozície predniesla pracovníčka obecného úradu Ružena Kováčová, pripomenula najmä konkrétne obete, ktoré priniesli účastníci povstania z radov armády aj partizánov pri boji s útočiacimi nemeckými vojskami a ich domácimi podporovateľmi. Uviedla, že počas sviatku výročia vyhlásenia SNP si treba pripomínať aj obeť následných represíí voči civilnému obyvateľstvu na okupovanom území, ktoré sa bolestne dotkli aj Klenovčanov. Predsedníčka Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Klenovci Júlia Segečová zase zdôraznila, že vysokú cenu mieru osobitne vnímame v dnešných dňoch, keď sa ozbrojenému vpádu musí brániť susedná krajina. Pietne podujatie završili básňou Tatiana Krešneová (ZŠ s MŠ Vladimíra Mináča) a piesňami spevácka skupina Klenovčanka.

- mp -

45. výročie klubu dôchodcov

Dňa 12. septembra sa zišli členovia Klubu dôchodcov v Klenovci v Penzióne na Ráztočnom. Pripomenuli sme si 45. výročie založenia nášho klubu.

Klub bol založený 11. mája 1978 s 32 členmi. Zakladateľmi boli predseda MNV Pavel Láska, MUDr. Július Belan a Júlia Segečová. Prvým predsedom bol Ján Ulický v rokoch 1978 – 1985. Za ním nasledovali Pavel Láska (1985 – 1989), Zuzana Bobrovská (1989 – 1992), Zuzana Medvedová (1992 – 2011), Mária Dovalová (2011 – 2021), Darina Sopóciová (2021 – trvá). Členovia sa schádzali najprv trikrát týždenne, potom dvakrát, a od roku 1993 raz týždenne na prízemí obecného úradu. Keďže sa klub rozrastal (až 80 členov), potreboval väčšie priestory. V roku 1990 bola zakúpená budova (rodinný dom pána Antala) na námestí. Po jeho úprave sa tu stretávame do dnešnej doby. Pri klube bola v sedemdesiatych rokoch zriadená pracovňa pre dôchodcov pod vedením Zuzany Medvedovej. Bola vybavená automatickou práčkou,

mangľom a žehličkou. Od roku 1990 mal Klenovec aj druhý klub na sídlisku v priestoroch prízemia jednej bytovky. Aj tu bola pracovňa pre dôchodcov. Túto viedla Mária Hrušková (Gondolka). Klub viedla Emília Pauková, po nej Lásková, a nakoniec Milka Hrušková z Vesny. V týchto priestoroch sa o dôchodcov raz za týždeň staral MUDr. Ján Šoltés. Zriadila sa aj vývarovňa pre dôchodcov. Denne sa varilo 50 a viac obedov. Kuchárka bola Soňa Uhríková a obedy roznášala Mária Hrušková. Po nežnej revolúcii tento druhý klub zanikol a s ním aj pracovňa a vývarovňa.

V 80- a 90-tych rokoch bol klub hojne podporovaný sociálnym odborom MNV a OcÚ. Chodilo sa po výletoch na hrady a zámky. Výlety boli 2-3-dňové po Slovensku aj v Čechách. Činnosť klubu spočívala v čítaní kníh, robení ručných prác, (Pokračovanie na 2. strane)

Členovia klubu dôchodcov si v prvej polovici septembra pripomenuli 45. výročia založenia klubu.

45. výročie klubu dôchodcov

(Dokončenie z 1. strany)

hraní spoločenských hier, raz do roka varili guláš v prírode, kde program spestrili harmonikári Ján Bútor, Daniel Doboš, Pavel Kališka, usporadúvali sa rôzne kurzy – pečenie, ozdôb na torty, kytice na hroby.

Terajší členovia klubu sa snažia pokračovať v tradíciách a na súčasné podmienky si vytvárajú čo najpestrejší program. V klube sa stretávajú dvakrát do mesiaca, každý druhý štvrtok. Štvrtky medzi týmito stretnutiami vyplňame prechádzkami po okolitej prírode a v uliciach obce. Tí zdatnejší si robia turistické výlety. Naša činnosť je zameraná na aktuálne sviatky, spoločenské udalosti, životné jubileá. Zapájame sa do činnosti obce a všetkých spoločenských organizácií. Sú to napríklad Fašiangy (pekli sme šišky), MDŽ, Deň matiek, Deň otcov, Stavanie mája, Deň víťazstva nad fašizmom, Klenovská rontouka, Izba starých mám, SNP, oslobodenie Klenovca, Mesiac úcty k starším, Pokoj ľuďom dobrej vôle, Mikuláš. Z prechádzok po našom okolí a ulíc obce spomeniem Hôru, Lažtok, Chorepu, Laz, Hrbky, priehradu, Dolinku, Pasiečku. Výlet na Zbojské pozostával z absolvovania trasy Chodníka zbojníka Jakuba Surovca, zdolanie Čertovej doliny s feratami. Druhá návšteva bola pre menej náročných. Cesta vlakom, návšteva areálu bývalých ZŤS Tisovec, prechod na salaš. Rovnako návšteva Filakovského hradu sa stretla s veľkým úspechom. Ako naši predchodcovia, aj my sa stretávame na Chorepe pri

opekačkách špekačiek. Toto stretnutie nemá chybu. Dobrá nálada, výborná strava, spev, a potom pešia turistika do Klenovca.

Máme šikovné ruky. Tvorivé dielne sú zaujímavé aj tým, ako zanepravené pracujú ruky, ktoré už veľa krát nechcú poslúchať, ale hlava ich presvedčí. Alebo opačne... Plietli sme košíky, vyškrabávali krásne obrázky, robili z vlny zajačiky, aby sme vyzdobili okná na Veľkú noc. Voskovú techniku – enkaustiku – nás učili pani učiteľky zo „špecky“, servítkovú techniku nám predviedli zamestnankyne komunitného centra. Spolupracujeme aj s miestnymi školami, hlavne so špeciálnou základnou školou. Deti nám prídu ukázať, čo sa naučili, prinesú vlastnoručne vyrobené darčeky. Spolupracujeme s Jednotou dôchodcov Slovenska, SZTP a SZPB. Nadviazali sme družbu s klubom dôchodcov v Rimavskej Pile. Nebránime sa ani novým poznatkom. Pozvali sme si pani Luptákovú z organizácie Tian De a vypočuli sme si novosti o kozmetike pre ženy a mužov. Navštívili sme izbu rodákov, športovú halu, privítali členov Klubu dôchodcov z Rimavskej Pily.

Takto spolu oddychujeme, je nám dobre, ale niekedy aj smutno, keď od nás navždy odchádzajú naši priatelia. Odprevažujeme ich kytičkou kvetov. Veľmi radi by sme privítali medzi nami ďalších dôchodcov – priateľov. Čakáme na Vás.

Srdečne ďakujeme Penziónu na Ráztočnom za milé prijatie, pekné priestory a výborný obed.

Darina Sopóciová
vedúca klubu dôchodcov

Tohtoročná regionálna prehliadka speváckych skupín seniorov sa uskutočnila v obci Divín v okrese Lučenec.

Regionálna prehliadka speváckych súborov seniorov

Dňa 14. júna sa naša ženská spevácka skupina Klenovčanka zúčastnila Regionálnej prehliadky speváckych súborov seniorov okresov Lučenec, Rimavská Sobota, Poltár. Usporiadateľom prehliadky bola Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska Lučenec a Základná organizácia JDS Divín pod záštitou starostu obce Divín Jána Sivoka. Vystúpenie speváckych skupín bolo na nádvorí Zichovo kaštieľa Divín. Prehliadku otvoril starosta obce Divín. Prítomných

pozdravila aj Okresná predsedníčka JDS Poltár v mene Krajskej organizácie JDS. Na úvod zaspievala spevácka skupina Javor z Divína svoju hymnu a potom nasledovala prehliadka všetkých speváckych skupín. Na prehliadke vystúpili okrem nás spevácke skupiny Dúha z Rimavskej Soboty, Rezeda z Lučence, Háj z pod Haliera z Tomášoviec, Fialôčka z Poltára a Javor z Divína. Prehliadku ukončila spevácka skupina Javor z Divína. Počas prestávky medzi jednotlivými speváckymi skupinami krásne zahral na husliach žiak ZŠ z Divína Marcel Anthony Alman. Po ukončení prehliadky vedúcim jednotlivých skupín boli odovzdané ďakovné listy, kvietok a malá pozornosť od obce Divín. Na záver všetci prítomní zaspievali spoločne pieseň Na Kráľovej holi. Potom nasledovalo pohostenie kotlíkovým gulášom. Počas posedenia pri výborných zákusoch sa stále spievalo. Spev znel aj počas prehliadky kaštieľa so sprievodcom, ktorej sa zúčastnilo niekoľko účinkujúcich. Bol to príjemne strávený deň v kruhu tých, ktorí milujú spev a je im liekom na každodenné starosti. E.M.

Pri príležitosti 45. výročia založenia klubu dôchodcov v našej obci sa členovia klubu stretli v príjemnom prostredí penziónu na Ráztočnom.

Aby sa nezabudlo...

Narodili sa pred mnohými rokmi, ba stáročiami a zanechali po sebe trvalú hodnotu. Rodáci z Klenovca aj tí, čo počas svojho života pôsobili v Klenovci.

Pred rokom sa v Klenovských novinách objavila krátka, pár slovná zmienka o významnom výročí jeho narodenia. No jeho výrazná, a podľa mnohých kontroverzná osobnosť, si zaslúži viac.. Aby sa nezabudlo, o to viac, že aj základná škola s materskou školou v našej obci nesie jeho meno. Tou osobnosťou je Vladimír Mináč /1922-1996/ a 10. augusta 2022, bolo sté výročie jeho narodenie.

Narodil sa do rodiny obuvníckeho majstra, vyštudoval gymnázium v Rimavskej Sobotě a Tisovci a na Univerzite Komenského v Bratislave slovenčinu a nemčinu. V úvode sa spomína jeho kontroverznosť. Zrejme pramení v tom, čo zažil. V detstve sa aj jeho rodiny dotkla veľká hospodárska kríza, nepokoje a hlad, čo ho, ako celú generáciu, muselo poznačiť. Tak, ako ho poznačilo dospievanie počas druhej svetovej vojny. Ak k tomu pridáme Mináčovu lásku k literatúre a záujem o slovenskú históriu - Klenovčania už v rokoch 1848-1849 podporili slovenské povstanie, boli súčasťou národného odboja a horliví národovci – jeho smerovanie bolo akoby predurčené. Národovec, rebel a búrlivé dejinné obdobie, v ktorom žil, sa prejavilo aj na

jeho vnímaní sveta. To o čom len čítame, počúvame a snažíme sa pochopiť, vytesniť či bagatelizovať, on prežil. Doslova. Krátko po skončení štúdia vypuklo SNP a on sa pridá k partizánom. Ako spomína, pre svoju frajerinu takmer prišiel o život. Sám sa nešťastnou náhodou postrelil a keď ho na čečine dovliekli do Klenovca, kde ho ošetril židovský lekár, neunikol zradcovi Antekovi. V pamätnej, pre Klenovec tragický deň 31. decembra 1944 ho Antek spolu s ďalšími partizánmi označil a bol odvedený do koncentračného tábora. Prežil dva. Mauthausen aj Dachau.

O tom, čím si v koncentrákoch prešiel mlčal, nikdy sa o tom verejne nevyjadril a nikdy o tom období nič nenapísal. Nemohol. Ako sám povedal: „Nikdy som sa nedotkol takých spomienok, ktoré by ma mohli viesť k nenávisti. Vždy som sa strážil, aj za to som zrejme strážil spomínať na všetko, čo súviselo s koncentračným táborom, aby som neupadol do nenávisti.“

SNP, naopak, bolo nosnou témou jeho románov. Ako spomína Mináčov syn: „Otec odišiel na základnú vojenskú službu do Košíc a Bratislavy, kde pred voj-

nou študoval a zamestnal sa ako novinár armádneho časopisu Obrana ľudu. Tu v redakcii napísal aj román Smrť chodí po horách. Písal ho vraj cez deň a noc nepretržite, asi potreboval zo seba dostať von, čo prežil. Keď už nevládal, zvesil tapacirované dvere a na pár hodín si na nich pospal.“ /Mináčov prvý román 1948/

Mináč bol presvedčený komunistu. Vieru v marxizmus a socializmus si priniesol z koncentráku. Kritizoval súkromné vlastníctvo, tvrdil, že čím je človek bohatší, tým ťažšie sa vciťuje do situácie chudobného. Veril v to, čo prežil. O jeho živote a pôsobení sa vyjadrujú mnohí.

„Mináč bol brilantný intelektuál, jeden z najvzdelanejších, akých Slovensko malo. Zároveň však platí, že bol nielen chvíľku obeťou stalinizmu, ale aj jeho stúpencom a vykonávateľom. Bol kritikom normalizácie, ale aj jej popredným protagonistom.“ /Politológ Marušák/

Spisovateľ, redaktor, dramaturg, filozof, politik. Zoznam Mináčových diel a prínos pre Slovensko by bol dlhý a našlo by sa v ňom aj nemálo prešľapov. No nemalo by sa nikdy zabudnúť na to, čo ako presvedčený a horlivý národovec urobil pre slovenskú kultúru. Počas normalizácie povraždili aj

Hrob Vladimíra Mináča na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

členov Matice slovenskej. Mináč sa čistke vyhol a v tom čase ani netušil, čo všetko pre Maticu slovenskú a prostredníctvom nej pre slovenskú kultúru ako jej dlhoročný predseda vybuduje. Jeho nástupom do funkcie /1975/ sa čistky v matici skončili a zachránil aj viaceré osobnosti, ktoré sa v 1968 postavili proti okupácii.

Postaral sa o prinavrátenie prvej budovy Matice slovenskej, v ktorej sídli Slovenské národné literárne múzeum a jeho zásluhou sa dostavala aj nová budova. Vybudoval Slovenskú národnú knižnicu, ktorá riadila všetky okresné knižnice na Slovensku, začal sa proces jej informatizácie a automatizácie. Matica slovenská za jeho éry zažila nebyvalý rozkvet a stala sa uznávanou kultúrnou ustanovizňou.

Vladimír Mináč, muž plný protikladov. Kritizovaný, znevažovaný aj velebený. Sám sa nebál kritizovať aj tam, kde sa iní neodvážili. Ktovie, čo v sebe skrýval a nepustil von. Muž, ktorý napriek všetkému, vždy išiel za svojim presvedčením.

Klenot pravý

Ó, Bože Ty si klenot pravý, svet a Tvoj ľud o Tebe tak vraví.

Prosíme Ťa, daj nám požehnanie a nech tvoje ruky Božie nás chránia.

Pri Tebe každý lásku nechodí, len s Tebou sme plní pohody.

Ty, Bože, dávaš lásky veľa, s Tebou neminieme sa cieľa.

Tvoju vieru, lásku užívame aj pokoleniam ju odovzdáme.

Najlepšie je odovzdať hneď, nech poteší celý svet.

Pavel Brndiar

KLENFEST zaznamenal úspech

Obec v tomto roku vyskúšala obohatiť kultúrny kalendár o nové podujatie zamerané na súčasnú populárnu hudbu pre mladých. Myšlienky jednodňového lokálneho hudobného festivalu sa ujali členovia Komisie školstva, mládeže, športu a kultúry. Jej vtelením do skutočnosti sa stal KLENFEST.

Organizátor sa rozhodol pre opatrné načasovanie. KLENFEST, koncipovaný ako otvorený festival pod holým nebom, pre svoj úspech potreboval súčasne využiť teplé a stabilné počasie končiaceho leta a vyhnúť sa presýtenej konkurencii prázdninových podujatí v regióne. Po zvážení bol vybraný termín v piatok 15. septembra, v deň pracovného pokoja.

Tribúna na futbalovom ihrisku privítala od 16.00 hod. tri kapely. Úvodné vystúpenie patrilo skupine The Mytus, ktorej lídrom je klenovský rodák Samuel Ištók. Zaujímavý kontrast k rockovému prejavu prvej kapely priniesla speváčka Veronika Rabada, známa najmä ako vokalistka úspešnej skupiny Hrdza. Aj jej nový projekt pokračuje v žánrovom ladení smerujúcom k súčasnej world music a čerpajúcom inšpiráciu zo stredoeurópskej etnickej hudby. Vystúpenie okorenila koncertnou premiérou titulnej piesne z koprodukčného filmu

Piargy. Po západe slnka pódium ovládol východoslovenský temperament skupiny Heľenine oči. Headliner, ktorého vystúpenie pritiahlo najviac divákov, naplnil očakávania a rytmicky zameranou hudbou roztancoval publikum, ktoré potom pokračovalo v zábave do neskorých večerných hodín na Oldies party DJ Mima, s hosťujúcimi dídžejmi Ivanom Černákom a Ramim.

KLENFEST ukázal, že napriek migrácii mladých ľudí z regiónu tu ešte stále je potenciál pre úspech kultúrneho podujatia tohto typu. Ak by sa organizátorom podarilo pripraviť zaujímavú hudobnú ponuku a nohy by im nepodkosila vyššia moc napr. v podobe nepriaznivého počasia, KLENFEST by si mohol aj o rok nájsť dostatok platiacich divákov a stať sa zaujímavou a ekonomicky udržateľnou súčasťou kalendára periodických kultúrnych podujatí v obci.

- MP -

foto: Ján Čajko

Vystúpenie speváčky Veroniky Rabada, známej ako vokalistky skupiny Hrdza.

Úvod Klenfestu patrilo skupine The Mytus, ktorej lídrom je náš rodák Samuel Ištók.

Najviac hudbychytivých poslucháčov v premiérovom ročníku Klenfestu prilákala skupina Heľenine oči.

Jesenné upratovanie 2023

Obecný úrad v Klenovci oznamuje občanom, že v rámci jesenného upratovania bude umiestnený veľkoobjemový kontajner. Veľkoobjemový kontajner bude rozmiestnený podľa nasledovného rozpisu:

- 16. 10. 2023 - 22. 10. 2023 - Ulica 9. mája
- 16. 10. 2023 - 22. 10. 2023 - Námestie K. Salvu
- 16. 10. 2023 - 22. 10. 2023 - Ulica Obrancov mieru - Starý plác
- 23. 10. 2023 - 29. 10. 2023 - Ulica Červenej armády
- 23. 10. 2023 - 29. 10. 2023 - Ulica Klenovčok
- 23. 10. 2023 - 29. 10. 2023 - Ulica Sládkovičova - oproti obchodu

Do veľkoobjemových kontajnerov

PATRÍ: očalúnený nábytok, koberce, matrace a odpad, ktorý nepatrí do komunálneho odpadu ani do separovaného zberu.

NEPATRÍ: neočalúnený nábytok, konáre, tráva, lístie, pneumatiky, elektroodpad, batérie a akumulátory, stavebný odpad, nebezpečný odpad (farby, oleje a pod.).

Drevené okenné rámy bez skla, neočalúnený nábytok (skrine police a pod.) drevený odpad vrátane OSB dosiek je možné bezodplatne odovzdať v bývalých zberných surovinách každú stredu od 15:00 do 18:00 č. t. 0903 527 561.

Obec Klenovec vyzýva dlžníkov Výzva na úhradu nedoplatkov

Obec Klenovec týmto upozorňuje a vyzýva dlžníkov obce, aby si vo vlastnom záujme splnili svoje daňové a poplatkové povinnosti a finančné záväzky voči obci Klenovec a zaplatili doteraz neuhradené dane a poplatky v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobný stavebný odpad v znení neskorších predpisov (daň z nehnuteľností, daň za psa, poplatok za komunálny odpad). V prípade, že nedoplatky nebudú uhradené v termíne do 30. 11. 2023 upozorňujeme, že Obec Klenovec pristúpi k ich vymáhaniu v exekučnom konaní, čo pre dlžníka bude predstavovať ďalšie náklady spojené s trovami exekúcie a súdnym poplatkom. Vyplatenie nedoplatkov je možné v pokladni obecného úradu číslo dverí 6., č. t. 047/5484305.

Folkloristi cez prázdniny

Na Bielych Handľoch v Braväcove

Na XXI. ročníku folklórneho festivalu na Bielych Handľoch v Braväcove dňa 15. júla v hudobno - speváckom programe zahrali: Ľudová hudba FS Vepor a heligonkári FS

Vepor Ľubomír Zvara a Ján Kožiak a zaspievali sólistky speváčky Stanislava a Lucia Zvarová, ženská a mužská spevácka skupina FS Vepor.

Remeslo má zlaté dno - Ráztočnosť

Na XV. ročníku detských tvorivých dielní remesiel pod názvom REMESLO MÁ ZLATÉ DNO na

Ráztočnosť v dňoch 16.-21. júla pomáhali členovia FS Vepor ako lektori a animátori.

Kokava nad Rimavicou – Koliesko 2023

Na stretnutí mladých folkloristov - XXXII. ročník ľudovej kultúry KOLIESKO Kokava nad Rimavicou sa zúčastnili aj členovia FS Vepor a to : v piatok 4. augusta, sólistky speváčky FS Vepor Stanislava a Lucia Zvarová, ktoré zaspievali na otvorení výstavy v Synagóge a v programe v Dvore Paľka Bútora

okrem nich zahrali a zaspievali heligonkári FS Vepor Ľubomír Zvara a Ján Kožiak a zatancovali členovia FS Vepor v sobotu 5. augusta V amfiteátri v programe detských folklórnych skupín pod názvom Koť smo sa tak zišli účinkoval DFS Zornička s programom Na Salaši.

FS Vepor vo Vlachove

Folklórny súbor Vepor 12. augusta účinkoval vo Vlachove na XXIX. ročníku ľudového spevu a tanca. V programe Koť sa Klenovčané dovedna poschodia, sa predstavila Mužská a Ženská spevácka sku-

pina, sólistky speváčky Stanislava Zvarová, Lucia Zvarová, heligonkári Ľubomír Zvara a Ján Kožiak, tanečníci FS Vepor a LH FS Vepor s primášom Vladkom Radičom

Vystúpenie v Rimavskej Sobote

Folklórny súbor Vepor z Klenovca dňa 15. augusta účinkoval na po-

dujatí v Dome kultúry v Rimavskej Sobote.

Muzičky a Malí tanečníci

Tvorivých hudobných dielní mladých muzikantov a tvorivých dielní tanečníkov z detských folklórnych súborov, ktoré sa konali v dňoch 20.-26. augusta v Teplom Vrchu

členovia FS Vepor pomáhali ako lektori a animátori. Záverečná prezentácia projektu sa uskutočnila 26. augusta v obci Teplý Vrch.

Heligonkári v Čiernom potoku

Heligonkári FS Vepor Ľubomír Zvara a Ján Kožiak zahrali a za-

spievali na podujatí Dni obce Čierny Potok.

Speváčky-sólistky FS Vepor Stanka Zvarová (vpravo) a Lucka Zvarová.

Vystúpenie v Šalgotariáne pod hradom Šalgó

Dňa 27. augusta na otvorení Maďarsko – slovenskej galérie pod hradom Šalgó zahrala heligonkárka FS Vepor Miriam Lásková a so svojím kultúrnym programom sa predstavil FS VEPOR.

V programe účinkovali tanečníci FS Vepor a LH FS Vepor s primášom Vladkom Radičom.

Členovia FS Vepor sa predstavili na krajskej postupovej prehliadke folklórnych skupín Nositelia tradícií vo Zvolene

Úspechy našich folkloristov

Nôty Gemera a Malohontu

Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote, usporiadalo 16. septembra v Dome osvetu v Rimavskej Sobote regionálnu postupovú súťaž hudobného folklóru Vidiečanova Habovka okresov Rimavská Sobota a Revúca pod názvom Nôty Gemera a Malohontu. Pred súťažnou prehliadkou usporiadalo Gemersko-malohontské osvetové stredisko Spevácku tvorivú dielňu s prezentáciou Ľudovíta Vansu – zberateľa ľudových piesní. Na súťažnej prehliadke sa predstavili sólisti speváci, sólisti inštrumentalisti, a spevácke skupiny.

Odborná porota udelila Klenovčanom nasledujúce ocenenie:

V kategórii sólisti inštrumentalisti: heligonkar Ján Kožiak - Zlaté pásmo s postupom

V kategórii sólisti speváci: sólistka speváčka Lucia Zvarová - Bronzové pásmo

V kategórii spevácke skupiny: Ženská spevácka skupina folklórneho súboru Vepor - Bronzové pásmo, Mužská spevácka skupina folklórneho súboru Vepor - Zlaté pásmo s návrhom na postup.

Sme radi, že členovia folklórneho súboru Vepor nás potešili výbornými výsledkami a želáme im aby na krajskej súťaži

22. októbra v Čiernom Balogu sa čo najlepšie umiestnili.

Nôty Jána Jasienku

Po súťažnej prehliadke dňa 16. septembra podujatie pokračovalo programom Nôty Jána Jasienku, gemerského speváka, muzikanta a zberateľa ľudových piesní.

Po programe na Folklórnom večeri v rámci čarovnej studničky pod názvom Tancujeme po klenovsky s FS Vepor z Klenovca učila Stanislava Zvarová klenovské tance.

Projekt z verejných zdrojov podporil Banskobystrický samosprávny kraj

Nositelia tradícií

Na krajskej postupovej súťažnej prehliadke folklórnych skupín Nositelia tradícií dňa 24. septembra v Divadle Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene odborná porota udelila Folklórnej skupine FS Vepor z Klenovca bronzové pásmo.

Sme veľmi radi, že v našej obci máme ešte takýto folklórny potenciál, a máme možnosť pracovať s ľuďmi, ktorým sa ozaj oplatí venovať čas. Ďakujeme všetkým z folklórneho súboru Vepor, že nás potešili výbornými výsledkami a želáme im ešte mnoho pekných úspechov a zážitkov s folklórom.

Muzičky a Malí tanečníci

V dňoch 20.–26. augusta sa v rekreačnom stredisku Drieňok na Teplom Vrchu pri Rimavskej Sobote uskutočnila tvorivá dielňa Muzičky a Malí tanečníci 2023, ktorej hlavnými organizátormi boli Národné osvetové centrum v Bratislave a Občianske združenie Rodon Klenovec zastúpené Stanislavou a Jaroslavom Zvarovcami, v spolupráci s Gemersko-malohontským osvetovým strediskom v Rimavskej Sobote, kultúrnou inštitúciou Banskobystrického samosprávneho kraja. Cieľom tvorivej dielne je rozvíjať u detí zručnosti všeobecnej múzickej výchovy a interpretácie tradičných foriem ľudového tanca a hudby vo funkčnom spojení, v akom existovalo a rozvíjalo sa v tradičnom prostredí. Aktivity Muzičky a Malí tanečníci sa realizovali v rámci projektu Tvorivé dielne remesiel, hudby a tanca.

Pod vedením skúsených tanečných a hudobných pedagógov dvadsiati dvaja malí tanečníci a dvadsaťpäť mladých hudobníkov si mali možnosť osvojiť štýlovú improvizáciu interpretáciu tanečných typov z Kokavy nad Rimavicou a Silice a zručnosť hudobnej interpretácie piesní viazaných k typom tancov z týchto tanečných oblastí.

Na tvorivej dielni sa zúčastnili tanečné páry z viacerých detských folklórnych súborov z rôznych končín Slovenska: DFS Tancovadlo z Piešťan, DFS Kopaničiari z Myjavy, DFS Kornička z Trenčína, DFS Bambuchy z Gemerskej Polomy a

z OZ Juháska Reguľa zo Spišskej Novej Vsi.

Tvorivá hudobná dielňa MUZIČKY mala zastúpenie hudobníkov z detských ľudových hudieb, ktorí pochádzali z rôznych častí Slovenska a to: Detská ľudová hudba Bambuchy z Gemerskej Polomy, Máňanská muzička z Veľkej Mane, Detská ľudová hudba Lieska zo Žiliny a Detská ľudová hudba Oriášok zo Smečian.

Lektormi ľudovej hudby boli Michal Noga a Milan Veróny (husle), Ľubomír Gašpar (cimbál), Ján Tej (kontrabas), Michal Zelinka (viola), Matúš Lizák (akordeón), animátormi Vratko Mančuška, Lucia Zvarová a Lívia Migaľová, Jaroslav Zvara. Lektormi tanca boli Slavomír Ondejka, Agáta Krausová, Alfréd Lincke a Lenka Konečná. O animačné aktivity sa u malých tanečníkov starali Klaudia Ťapajnová, Miška Baštáková a Peter Geceľovský. Nad zdravotnou starostlivosťou bdela MUDr. Aneta Mančušková, detská lekárka z Rimavskej Soboty. Koordinátorka projektu Mgr. Stanislava Zvarová.

Súčasťou tvorivých dielní bola návšteva kostolov v rámci Gotickej cesty Gemer-Malohont v Kraskove a Kyjaticiach. Na záver výletu mali turistiku na Muránsky hrad a aj takto spoznávať región Malohontu. Ďalšie animačné aktivity boli športové hry, remeselné dielničky, kúpanie s cieľom nadviazať priateľstvá a vytvárať komunitu mladých priaznivcov našej tradičnej kultúry.

Účastníci tvorivej hudobnej a tanečnej dielne už tradične ukončili svoje sústredenie záverečným vystúpením pre rodičov, pedagógov a hostí, na ktorom prezentovali svoju celotýždňovú prácu. Záverečné vystúpenie sa uskutočnilo v sobotu 26. augusta v kultúrnom dome v obci Teplý Vrch. Všetkým zúčastneným ďakujeme a tešíme sa o rok. Ďakujeme Rekreačnému za-

riadeniu Drieňok v Teplom Vrchu, obci Teplý Vrch za spoluprácu a vytvorené podmienky.

Projektové aktivity v rámci projektu Tvorivé dielne hudby, tanca a remesiel z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Národné osvetové centrum Bratislava.

Stanislava Zvarová
odborná pracovníčka GMOS Rimavská Sobota, koordinátorka projektu

**ČAKÁME ŤA V KULTÚRNYM DOME V KLENOVCI
PRI ĽUDOVOM SPEVE, Tanci, HUDBE, REMESLE**

**V DETSKOM FOLKLÓRNYM SÚBORE:
ZORNIČKA OD 6 - 10 ROKOV
MLADOSŤ OD 11 - 15 ROKOV
V STREDU A PIATOK OD 15:00 - 17:00**

**FS VEPOR - OD 15 - ...
V STREDU A PIATOK OD 19:00-21:30**

KONTAKT: 0904 875 368

Účastníci tvorivých dielní Muzičky a Malí tanečníci, ktoré sa konali v závere letných prázdnin v rekreačnom stredisku Drieňok pri vodnej nádrži Teplý Vrch.

Remeslo má zlaté dno 2023

Po 15-tykrát sa v Klenovci realizoval detský remeselný tábor Remeslo má zlaté dno. Jeho organizátormi boli Občianske združenie RODON Klenovec, Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja a obec Klenovec. V čase od 16. do 21. júla ožili remeselné dielne neďaleko Klenovca, v Penzióne na Ráztočnom. Aktivita

ním erudovaných lektorov, animátorov a pedagógov, v ktorých mohli získavať nové zručnosti, kvalitatívny rast. Počas týždňa malo pätnásť detí možnosť spoznávať tradičné remeselné techniky, ale aj animačné zážitky.

V prvý večer si deti vytvorili losovaním svoje cechy, názov, erby a vymýšľali si svoje cechové „hymny“. Od pondelka sa deti venovali pracovným činnostiam v remeselných

sa konala v rámci projektu Tvorivé dielne hudby, tanca a remesiel, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Banskobystrický samosprávny kraj.

Cieľom projektovej aktivity bolo vytvoriť edukačné aktivity pre deti počas letných prázdnin, pod vede-

tvorivých dielnach. Denne prebiehalo päť tvorivých dielní. Zoznámili sa s košíkárstvom, gubárstvom, plstením, vyšívaním, rezbárstvom, zdobením kože, zvonkárstvom, výrobou mosadzných praciek, šitím krojovaných bábik, čipkárstvom, hrnčiarstvom.

Ďakujeme našim lektorom Jánovi Fottovi z Klenovca, Jánovi Maciakovi z Tisovca, Kristíne Lendvorskej z GMOS, Michaele Pockľanovej zo Svetlej, Karolíne Kriškovej z Tisovca, Mariánovi Jágerčíkovi z Pohronskej Polhory, Milanovi Katreniakovi z Tisovca, Gabike Medvedovej z Hnúšte, Jaroslavovi Zvarovi z Klenovca za úžasný prístup a odovzdávanie svojich vedomostí a zručností. Dozvedeli sa o výrobe pastierskych hudobných nástrojov (gajdy, fujara, píšťalka) a spolu s lektorom Milanom Katreniakom si píšťalky aj vyrobili.

Po skončení remeselných dielní sa deťom sa venovali animátori Lívia Migaľová, Hugo Bračo v spolupráci s lektormi Miškou Pockľanovou a Kristiánom Zvarom. Vytvárali s nimi aktivity, ktorými ich učili kreativite, súdržnosti v skupinách, pracovitosti. Vytvárali pre nich súťaže, kvízy, hry. Vytvorili im nočnú fakľovú cestu, starali sa o nich počas dňa i noci. V rámci poznávania tradícií remesiel sme navštívili Včelí kRaj v Liešnici, kde získali cenné informácie o chove včiel a zároveň mohli vidieť prezentáciu a ochutnávkou medov a vyrobili si sviečky zo včelieho vosku. Na záver mali test aby si overili svoje získané

vedomosti o včielkach. Po dobrom obede v Kokavskej izbe sme navštívili Múzeum sklárstva v Starej škole v Kokave nad Rimavicou, kde sa dozvedeli cenné informácie o histórii sklárstva a zároveň mohli vidieť prezentáciu vystavených artefaktov.

Súčasťou animačných aktivít bola aj tanečná škola s Miškou Pockľanovou a Stanislavou Zvarovou, karneval a remeselný bál. Počas týždňa nad nami bdela zdravotná sestra Erika Šagúľová, za čo jej veľmi pekne ďakujeme. Na záver aktivity Remeslo má zlaté dno sme zrealizovali výstavy vyrobených výrobkov, pre rodičov a starých rodičov detí.

Ďakujeme personálu Penziónu na Ráztočnom za vytvorené podmienky, prostredie, ubytovanie a chutné jedlo. Veríme, že sa aj o rok stretneme na XVI. ročníku, aby sme tradičné remeselné techniky mohli odovzdávať súčasnej generácii. Projektová aktivita Remeslo má zlaté dno z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, RODON Klenovec z 2% dane a Banskobystrický samosprávny kraj.

Koordinátori a autori projektu
Stanislava a Jaroslav Zvarovci

**Budeme vyvolaní po mene
a bude nás tam veľa.
Poodkladáme krídla
zlomené ku nohám Stvoriteľa.
A bude Mu chcieť každý
predložiť to svoje malé sólo.
To nasniváné, čo len chcelo byť,
i to, čo naozaj bolo.
„Stvoril som svet,
vstúpi nám do reči Boh,
„nie tak, aby slúžil
naplňovaniu túžob človečích.
No aby človek túžil.
Šťastie je v jeho dosahovaní,
nie v jeho dosiahnutí...”**

Milan Rúfus (1928 – 2009)

Šiel som tou našou krásnou Poľanou, zastal som v údive (stáva sa mi to často), nad nádherou Klenovských vrchov. Na svahoch a v dolinách rastú mohutné smrek, buky, duby, brezy... Je tu znova jeseň, vrany poletujú a krákajú len tak pre radosť- myslím si. Inak je úžasne ticho a svieži vzduch...

Rozmýšľam, že možno práve tu pod vrcholom, pri týchto skalách pred rokmi prežila roľnícka rodina, ktorá má majetok na úbočí Poľany, veľkú tragédiu. Bolo leto, búrka prehrmela ako doteraz všetky. Utíšil sa dážď aj vietor. Sem-tam ešte frklo, zabľýskalo sa, zahrmelo. Keď vyšla rodina z domu, uvidela, že sa búrka presunula nad tisoenskú Hradovú. Vepor sa už dal rozoznať v hmlovom opare. Odrazu strašne strešťalo, udurolo niekde blízko.

Pokorne a odvážne

„Až som zacítil elektriku vo vzduchu,” povedal syn gazdu. „Táďdem sa pozrieť, či sú kravy v poriadku. Zvyknú sa vyplašiť, keď je takto,” vravel, priťahujúc si pršíplášť a vykročil z dvora. „Jarko, dávaj si pozor,” upozorňovala láskavo starostlivá mama.

„Pamätám si, že som sa začal veľmi ponáhľať hneď od domu,” rozprával mi príbeh Jaro. „Hnalo ma dákô zlô tušenie. Možno tá silná elektrina vo vzduchu, kotrú som pocítil. A to ticho. Ale keď jalovička a dve kravy mali zvonce, aby sme ich vedeli nájsť, koby sa odtúlali. Za tými brezami sa zvykli pásť, ale teraz sa možno prepásli dade ďalej, hľadali zmo aj so psom. Po chvíli som ich našiel a nikdy na to nezabudnem. Na miernom svahu pred mnou trčalo proti mne dvanásť kopýt, ako výkričníky. Kravy tam ležali natiahnuté ako v nejakom krči. To tá strašne silná elektrina v blesku im napla svaly a zastavila srdcia...”

Jarovi sa zatriasol hlas. Porozprával mi po chvíli, ako to bežal povedať domov. Všetkých to veľmi zarmútilo. Otec smutne povedal, že sa také veci stávajú a misímo sa dáko s pomocou Božou pozviechať. Nedávno blesk niekomu zapálil kolešňu a zhoreli aj zvieratá.

Dospomínal som a videlo sa mi

zvláštne, že uprostred nádhery prírody existovala, aj existuje bolesť aj smútok, strach aj trápenie. Klenovské vrchy si neviem predstaviť bez ľudí, ktorí tam žili. Práca sedliaka, roľníka je zo všetkých spôsobov, ako si zaistiť živobytie, ten najťažší. A to som ho nezažil na vlastnej koži, len som si všimol a počúval. Nepoznať, čo je dovolenka – napríklad.

Keď sa staval dom smútku v Klenovci (1981), chodili sme brigádovať z každej rodiny. Stavba aj brigády boli veľmi užitočná myšlienka a výsledok je výborný. Práca sa darila aj v ten deň, keď som bol ja. Keď sme desiatovali, bývalý predseda NV, ktorý bol tiež na brigáde „zarýpol“ do roľníka. „Paľo a čo si si myslel vtody, keď si odšikoval skryť statok, aby zmo ti ho neodvedli do družstva. Myslel si, že zmo v komisi sprostí a nenajdemo ho?” Roľník sa spokojne pozrel na úradníka a kľudne odpovedal. „Paľko, myslel som si vtody aj teraz, že založiť družstvo na takých brehoch, ako je aj Čierna skala je ni dobrý nápad. Nevstúpil som do družstva a nechcel som odovzdať kravy, keď to bol náš majetok. Veď už to každý vidí, že bez podpory štátu a bez brigádnikov družstvo nefunguje. Otec hovorieval, že tam na našom majetku nezbohatnemo, ale ani nezahynieme od hladu.

Len aby zmo boli pokorní a dosť odvážni. To, v prírode platí, chápeš to? A ešte edno ti Paľko poviem, dodnes som si myslel, že ty si prišiel so žandarmi, lebo si nemohol inak, ako úradná osoba. Dnes som to pochopil - ty si ich doviedol! Čo si sa ma bál? Vieš čo ti poviem, už zase chováme statok, keď vy to viete. Máme syr, mlieko, parenice aj slaninku. Príď, odkrojím si aj chlebička. A nemisíš prísť zo žandarmi.” „A môžeme sa potom hrať aj na skrývačky a volať po sebe – kukuk, kukuk,” skúsil úradník zosmiešniť roľníka cez jeho prezývku.

Odrazu sa urobilo na stavbe nejako dusno, aj keď nebolo horúco. Stolar z Kofajov sa preto ozval: „Chlapi a počuli ste, ako ma v dodávke zastavili žandári v Brezne, tam na námestí, kde je zastávka autobusov... Vraj: ujk, vy ste vošli do jednosmerky v protismere. Čo nepoznáte dopravné značky? Ja som im odpovedal, že dopravné značky poznám, lenže v tejto ulici mi treba ísť do obchodu a už som pred ním, tak si len kúpim čo treba a odídem. A oni, ujk, musíme vás pokutovať, lebo čo iné môžeme s vami robiť? Povedal som im: tuž tak ma zľahka kopnite tam, kde končí môj chrbet.” Zasmiali sme sa a niekto sa opýtal, „a ako to dopadlo?” „Žandári sa začali rihovať a odišli.”

Klenovčania si vedeli poradiť v zložitých situáciách. Počul som, že keď bola nejaká staršia pani u doktora Belana, tak sa po vyšetrení a predpísaní liekov opýtala, či by mohla ísť niekde do kúpeľov. Aby jej poradil. On jej zo smiechom odvetil. „Ale keď vy bývate väčšinou na vrchoch a to je také zdravé, ako liečba v kúpeľoch.” A tetuška kus naštvane: „Tuž ale pán doktor, či si ja už nasrže nemôžem nič vybrať?” „Môžete si ešte vybrať, ktoré piesne chcete na pohrebe,” odpovedal s úsmevom a odchádzal z ordinácie na návštevu pacienta. Tetuška na to: „Piesne už mám vybraté, ale ešte pred tým som chcela zažiť, čo sú to tie kúpele - a dovidenia, ja ešte prídem.”

Ján Kováčik

